

Andrzej Barczyński

Wielkopolska Spółka

Gazownictwa Sp. z o.o.

CZY KONIECZNE JEST INSTALOWANIE HYDRANTÓW NA STACJACH GAZOWYCH ?

W rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg przeciwpożarowych (Dz.U.09.124.1030) [1] w § 6 ust. 4 znajduje się zapis „wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru dla stacji paliw i stacji gazu płynnego oraz **stacji gazu ziemnego** wynosi 10 dm³/s”.

W związku z powyższym wielu fachowców zajmujących się zagadnieniami bhp i ppoż uważało, że zapis ten dotyczy wszystkich stacji gazowych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. Nr 97, poz. 1055) [2] tzn. stacji redukcyjnych, redukcyjno-pomiarowych, pomiarowych, regulacyjnych, mieszalni gazu, instalacji do uzdatniania gazu, rozdziału gazu. Konsekwencją takiej interpretacji zapisu byłaby konieczność instalowania na terenie stacji gazowych hydrantów lub innych źródeł wody dla celów ppoż (np. studnie, zbiorniki wody), co w dużym stopniu zwiększyłoby koszty budowy i eksploatacji tych obiektów.

Odmienne zdanie miały w tej sprawie służby techniczne z Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa, którzy uważali, że z punktu widzenia zarówno prawnego jak i technicznego oraz ekonomicznego nie ma obowiązku wyposażania stacji gazowych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r.[2] w hydranty lub inne źródła wody dla celów ppoż.

Wynika to z następujących przesłanek:

1. aspekty prawne

W § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. [1] wymienia się rodzaje obiektów, które wymagają zapewnienia przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożarów.

Z ust. 2 tego paragrafu wynika, że są to m. in. obiekty budowlane produkcyjne i **magazynowe**.

Z w/w rozporządzenia [1] wyłączono takie obiekty magazynowe jak: stacje paliw płynnych ze zbiornikami do 200 m³ i stacje gazu płynnego ze względu na to, że podlegają one odrębnym przepisom (Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 21 listopada 2005 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie – Dz.U.05.243.2063 [3]).

Stąd należy sądzić, że w branży gazowniczej do obiektów budowlanych o charakterze magazynowym można zaliczyć np.: stacje gazu ziemnego typu CNG do napełnianie gazem pojazdów samochodowych ze zbiorników, w których znajduje się gaz pod ciśnieniem 200 bar.

Natomiast stacje gazowe w rozumieniu § 2 pkt. 24 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. [2] **nie są obiektami budowlanymi o charakterze magazynowym** i w związku z tym nie wymagają przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożarów – tj. nie ma obowiązku wyposażania tego typu stacji gazowych w oddzielne hydranty. Zgodnie, bowiem z § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg przeciwpożarowych [1], dla pozostałych obiektów budowlanych (niewymienionych w § 3 ust. 1 rozporządzenia) woda do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru jest zapewniana w ramach ilości wody przewidywanych dla jednostek osadniczych (w ilościach wskazanych w rozporządzeniu).

2. aspekty techniczne

Stacje gazowe (w rozumieniu § 2 pkt.24) rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. [2] są obiektami budowlanymi o specyficznym charakterze: tzn.:

- posiadają określoną strefę zagrożenia wybuchem. Stacje o dużych przepustowościach są zlokalizowane na terenie zamkniętym (opłotowanie), w celu zabezpieczenia przed osobami postronnymi. Ponadto niektóre obiekty – szczególnie dotyczy to stacji gazowych na wysokim ciśnieniu - są monitorowane (informacje przesyłane w sposób ciągły do Dyspozycji Gazem).
- stacje gazowe są obiektami budowlanymi bezobsługowymi
- na terenie stacji gazowych mogą przebywać jedynie osoby przeszkolone oraz posiadające odpowiednie kwalifikacje (uprawnienia energetyczne).
- w czasie prowadzenia prac eksploatacyjnych (prace konserwacyjne, przeglądy, ustawianie parametrów pracy, prace remontowe itp.) obowiązują odpowiednie procedury i instrukcje wynikające z zasad dotyczących prowadzenia prac gazoniebezpiecznych i niebezpiecznych np. prace spawalnicze wykonuje się wyłącznie poza strefą zagrożenia wybuchem, na terenie stacji używa się narzędzi nieiskrzących i urządzeń w wykonaniu przeciwwybuchowym oraz obowiązuje zakaz stosowania ognia (wyeliminowana jest więc możliwość zaprószenia ognia w czasie eksploatacji obiektu).
- w razie pożaru na dużych obiektach, ze względu na możliwość powstania mieszanki wybuchowej, należy zamykać zawory na wlocie i wylocie stacji gazowej w odpowiedniej kolejności tzn. najpierw zamyka się armaturę na wyjściu, potem na

wejściu ze stacji i dopiero po wypaleniu się gazu można przystąpić do gaszenia pożaru.

- w gazownictwie do gaszenia pożaru nie używa się w zasadzie wody, ale gaśnic śniegowych, w które jest wyposażone pogotowie gazowe.
- w przypadku zaistnienia pożaru na stacji mało prawdopodobne jest dojście do hydrantu (gaz wydobywa się pod wysokim ciśnieniem w przypadku stacji gazowej I-szego stopnia lub średnim w przypadku stacji II-go stopnia), stąd brak uzasadnienia dla budowy tego typu zabezpieczeń na zamkniętym terenie.

3. aspekty ekonomiczne

Wiele stacji gazowych jest oddalonych od sieci wodociągowych lub przepustowość ich jest niewystarczająca dla podłączenia hydrantów. Stąd koszty budowy i eksploatacji hydrantów lub innych źródeł wody dla celów ppoż byłyby bardzo wysokie. Ponadto prawdopodobieństwo zapalenia się stacji gazowej jest praktycznie bliskie zeru. W czasie 40-letniej eksploatacji stacji gazowych na terenie administrowanym przez WSG (jest ich kilka tysięcy) zdarzył się tylko 1 przypadek zapalenia tego typu obiektu, który zresztą nie pociągnął za sobą tragicznych skutków.

W celu zakończenia dyskusji w przedmiotowym temacie służby techniczne WSG zwróciły się do Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie o wydanie interpretacji dotyczącej stosowania przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg przeciwpożarowych (Dz.U.09.124.1030), dla stacji gazowych, w zakresie dotyczącym stwierdzenia, że stacje gazowe należą do kategorii obiektów budowlanych nie wymagających zapewnienia przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru (to jest nie ma obowiązku wyposażania stacji gazowych w hydranty), a woda do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru jest dla stacji gazowych zapewniana w ramach ilości wody przewidywanych dla jednostek osadniczych, wskazanych w § 3 ust. 2 lub 3 przedmiotowego rozporządzenia.

Komenda Główna Straży Pożarnej pisemnie [4] potwierdziła interpretację przedstawioną przez operatora systemu dystrybucyjnego stwierdzając m. in., że *przez stację gazu ziemnego, o której mowa w § 6 ust. 4 rozporządzenia MSWiA z dnia 27.07.2009 r w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych [1] należy rozumieć obiekt o charakterze magazynowym np. stację gazową typu CNG do napełniania gazem pojazdów samochodowych ze zbiorników, w których znajduje się gaz pod ciśnieniem 200 bar”*

Wnioski końcowe :

1. Stacje gazowe w rozumieniu § 2 pkt. 24 rozporządzenia Ministra Gospodarki [2] tzn. stacje redukcyjne, redukcyjno-pomiarowe, pomiarowe, regulacyjne, mieszalnie gazu, instalacje do uzdatniania gazu, rozdzielni gazu itp. nie wymagają przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożarów – tj. nie ma obowiązku wyposażania tego typu stacji gazowych w oddzielne hydranty.
2. Stację gazu ziemnego wymienioną w rozporządzeniu MSWiA [1] należy rozumieć jako obiekt o charakterze magazynowym (np. CNG do napełniania gazem pojazdów samochodowych)

Piśmiennictwo

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg przeciwpożarowych (Dz.U,09.124.1030)
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. Nr 97, poz. 1055)
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 21 listopada 2005 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz.U.05.243.2063)
4. Pismo Komendy Głównej Straży Pożarnej nr BZ-III-0262/175-2/10 z 2.12 2010 r.